

קניה

או על אלונקה

כשנאסר לפני שבוע, המנהיג הכושי עודר, סיפרו בנאירובי, דרך הלצה, כי תייר זר, שאל את קצין המשטרה אם זהו טרוריסט.

היתה זאת התשובה שסיכמה את המצב המגוחך שנוצר במושבה האפריקאית מאו הופיע שם-האימים "מאו-מאו" המת-שבים הלכניים, שחפסו את כל האדמות הטובות במדינה, השתמשו תחילה במארימאו כדי לשים קץ לתעמולה החוקית של הכושים ה- מתוונים יותר, שנראו להם מסוכנים יותר: כי המתוונים השפיעו גם על דעת הקהל ה- בריטית, שיכנעו את הכל שיש צורך לתת, בהדרגה, לעם הכושי חלק בשלטון בארץ מולדתו.

מדי פעם, כשנמצאה אשה לבנה, כשגורנה חתוך וחתול מת תלוי לפני דלת ביתה, פת- חו המתשיבים הלכניים בצעקה: "יש לאסור את המנהיגים. ומאחר שמנהיגי המארימאו לא היו ידועים, היה ברור שיש לאסור דוקא את המנהיגים המשתפים פעולה עם הממש- לה, אך שאינם בוגדים בעמם.

אולם עם חיסול ההשפעה המתונה נוצרה בקניה מלחמה ברורה בין שני אויבים: ה- לבנים, המבקשים לקיים את המצב הנוכחי של גישול השחורים מאדמתם ומן השלטון על ארצם, והמארימאו, שהכריזו כי יילחמו עד שיצא הלבן האחרון - על רגליו או על אלונקה.

ארצות הברית

יחסי צבור

יחסי ציבור יכולים להיות דבר אהוד ושקט: חברה או מוסד שוכרים אדם שיספ- לעתונאים את הדברים הטובים, יכחיש את הדברים הרעים, אנשים כאלה מצויים ביש- ראל לרוב, מקבלים את משכורתיהם מידי התקציב הממשלתי והפרטי.

אולם "יחסי ציבור" יכולים להיות גם אמנות, מדע, כמעט השקפת-עולם. יכולים הם להיות נשק בו יכולה קבוצה קטנה של אנ- שים לכפות את רצונה על המונים עצומים, להשפיע על ממשלות ולהכניע את הפרלמנט. זהו מושג המלים בארה"ב בשנת 1953. הרופאים החליטו ללחום. המוסד הראשון שהבין את כל האפשרויות שבשתי מלות-קסם אלה היה מוסד מכובד ושקט מאד: ההסתדרות הרפואית האמריקאית.

לפני כמה שנים נבהלו הרופאים מאד. הבהיל אותם אדם לא קטן: נשיא ארצות- הברית כבבדו ובעצמו. הארי ס. טרומן הודיע שהוא מתכנן ביטוח-בריאות לאומי, כפי שהוא נהוג באנגליה. פשר הדבר כי כל חולה זכאי לטיפול חינם, הביטוח יכסה את ההוצאות. אולם, מאחר שאישאפשר לדרוש מן המדינה את אשר אפשר לדרוש מחולה פרטי, הוושש פן ימות מחר בבוקר, הח- ליטו הרופאים ללחום.

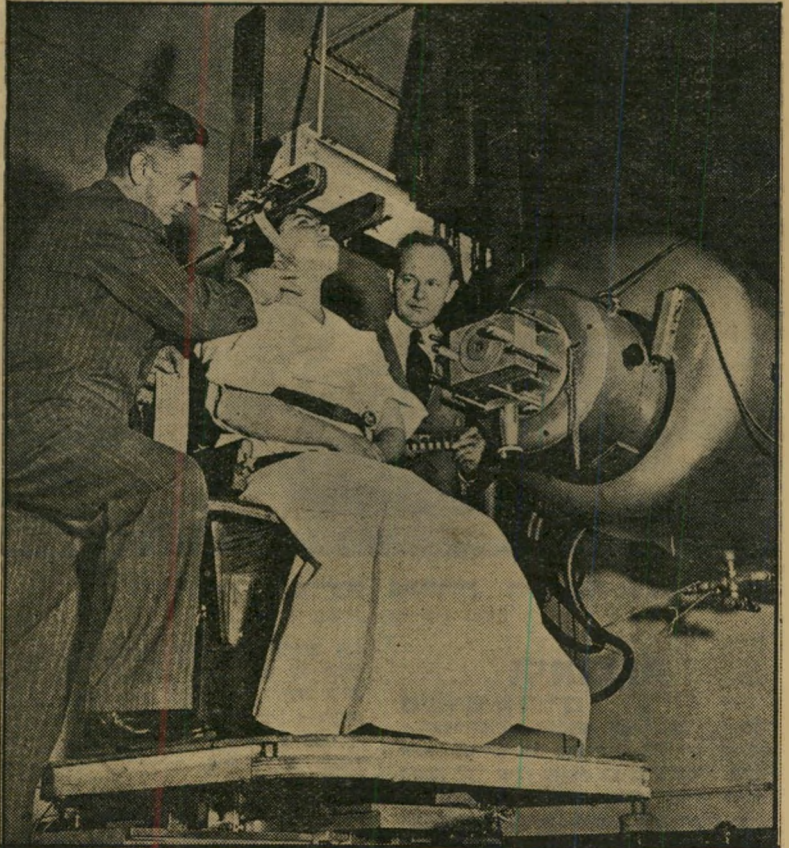
מתים כזוכים הרופא הוא מטבעו איש-מדע. יודע הוא להעריך מומחיות מד- עית. אין הוא מסכים כי תועמלן מקצועי ינתח מעי עיור. לכן גם הבין שאין לדרוש מרופא שניהל תעמולה טובה. ההסתדרות הרפואית שכרה את הפירמה החשובה ביותר במדינה ליחסי-ציבור, העמידה לרשותה תקציב של כמה מיליוני דולארים.

מאז הפכה אמריקה גיהנום לכל אדם שהעז להזכיר את המלים "ביטוח בריאות". אלפי עתוננים, ארגונים, אסיפות התריעו ללא הפוגה נגד ה"קומוניזם הרפואי", תיארו לקהל ה- נפחד מה נשקף לו אם תתקבל ההצעה ה- שטנית של הנשיא: מיליונים ימותו כזוכים, הארץ תיידרר לתהום הקומוניזם. התוצאות לא איתרו לבוא. בבחירות 1948 היה הביטוח-הרפואי עקרון חשוב ביותר ב- מצע הדימוקראטי. בבחירות 1952 לא העזו הדמוקרטים אף להזכיר את המלים, והרפובי- ליקאים התריעו נגדן בקוליקולות. הנשיא נכנע. באינו מידה השתלטו תועמלני הרופאים על הקונגרס, נתגלה כי-

הפצצת קרני רנטגן

אחת הדרכים המובילות לרפוי מחלות ה- טרטן למיניהן, היתה הקרנת רנטגן. אולם בהקרנה זו היו כרוכים קשיים רבים, בעיקר: הסכנה שיחד עם הקרנת האזור הננוע, תפ- גענה גם רקמות חיות ובריאות בסביבה הקרובה לאזור המחלה.

שיטת "תוחת הרנטגן" שהופעלה על ידי הפיסיקאי ג'ון טרומפ והרופא ד"ר יו הר, בארצות-הברית, מצאה פתרון לבעיה זו. החולה יושב על כסא נע, העושה שלשת רבעי סבוב בשניה, בה בשעה שרכוז עצום

ממציאי תוחת הרנטגן וחודה

לשנ 1950, נובת עין

רה של קרני הרנטגן לתוך רקמות עץ, דומה לחדירה אל תוך רקמות האדם. כובת עץ בגודל טבעי, שלתוכה הושם סרט צילום, שימשה שפן הנסיון הראשון. הבובה הושמה על הכסא שהנוע במהירות הרגילה. לאחר חדשים רבים של הכנה, הובא החו- לה הראשון. היה זה איש עסקים בן 33, שסבל מסרטן העצמות. הוא נותח שלוש פע- מים, ללא כל תוצאות חיוביות. לאחר הטי- פול, נעלמו סימני המחלה, ועתה, שוים שנים לאחר הטיפול, החולה עדיין בריא. בהתאם לחוקים הרפואיים שחלו על סרטן, אם ימשיך להיות בריא שנתיים נוספות, הרי יוכלו הרופאים לקבוע כי אכן הסתול הצלית. לשמע הצלחת הטיפול הראשון התחילו לזרום למרפאה 20 חולים ליום ועד כה קבלו טפול לא פחות מ-500 מהם. אחוז הצלחה הוא גבוה מן המקובל, הקרניים חדרו גם למקומות שאומל המנתח אינו יכול כלל לגעת בהם.

ילדים בלי מכאובים

אחד הדברים המפחידים נשים צעירות רבות בלידה, הם הכאבים הכרוכים בדבר, המכונים "חבלי לידה".

למעשה, הגיע מדע הרפואה כבר למצב בו אין כאבים אלה הכרחיים כלל וכלל. אפ- שר ללדת תחת הרדמה. אולם, הרת והמסו- רת מנעו מן הרופאים השגת מצב בו כל לידה לא תהיה קשה ומכאיבה מקיצוץ צטורן.

אולם, גם בין הרופאים לבין עצמם ניסח הויכוח על המעלות והחסרונות של "לידה טבעית", כלומר לידה בכאבים. נמצאו בעי- קר נשים, שטענו כי לידה ללא כאבים חמ- ליש את הקשר הנפשי בין האם והילד.

אן מרי ויטלינג (21), ירדה משולחן הירי דות, בבי תהולים העירוני בבוסטון, ארצות הברית, לאחר לידה שאת פרטיה יכלה לר- אות מבלי לחוש בכל כאב, כיוון שבוצעה בה הרדמה מקומית.

אמרה אן ויטלינג: "זו היתה לידה נעימה מאד, איני חושבת שלא אוהב את ילדי בגלל זה, להיפך נעים יותר ללדת עם חיוך".

נשות ארצות-הברית, הרגילות כבר שכל דבר נעשה כתוצאה מחיצה בכפתור, קבלו ידיעות אלה בשמחה, אולם גבר ניו-יורקי סיכם את המצב כך: "סוף סוף תחדל אשתי להגיד לי יום יום, כשאני צועק על הילדים: "אתה אינך יודע מה זה חבלי לידה!" בפעם הבאה אוכל לענות לה: "אל תעשי רושם, גם את אינך יודעת!"

סידורי נוחות

צבא ארצות הברית צריך היה להתאמן במלחמה בקוטב הצפוני. מסקדי הצבא ריחמו על החיילים האומללים, החליטו שאין כל צורך לסחוב אותם למרחקים לענותם בתנאי החיים של הקוטב הצפוני. שלטונות הצבא האמריקאי פתרו את הענין באורח מקורי הרבה יותר: לא רחוק מצ'יקאגו, בשטח ריק, הוקם קוטב מלאכותי.

אזור שומם הוקפא כולו, כוסה גושי קרח וקיבל צורה צפאנית. מכשירים מדעיים ל- מיווג אויר הורידו את מידת החום לכמה מעלות מתחת לאפס, מדחפים מיוחדים הפי- עילו מעפעם בפעם סוסות שלג עזות. אולם כל פלאי חמדע האלה לא עשו את הרושם הדרוש על החיילים: אם אפשר ל- שנות את אקלים שיאגו לשם אימונים, שאלו, מדוע לא ישנו את אקלים הקוטב הצפוני לשם מלחמה ממשית?

של יחידות רנטגן מופנה לנקודת המחלה עצמה. אולם הכובד לא אפשר לקרניים לגעת זמן ארוך, ובעוצמה גדולה ברקמות הברי- אות. בעוד שהרקמה הננועה מקבלת עד 8000 יחידות הקרנה (הכמות במכשירים רגי- לים - 3000), האזורים האחרים אינם קול- טים יותר מ-2000 יחידות שאין בהן כדי לגרום נזק חמור.

דרוש: כסף. כשפנה טרומפ לראשונה אל ד"ר הר, ושניהם ערכו את החישובים המעשיים, נוכחו שלביצוע התכנית, שהיתה קיימת או רק בהיארייה, נדרש סכום של כ-90,000 אלף דולר, שלא היה ברשותם, הם פנו לאגודה להקרן הסרטן, בקשו להעמיד לרשותם סכום זה. האגודה נענתה לבקשתם. לכשהוקם הככשיה, היה צורך, לפני שי- יופעל על חולים במיט, לבדוק אם אכן אינו גורם נזק. הפיסיקאים ידעו, כי מידת החרי-

שדחה הקונגרס באופן החלטי את בקשת טרומן להעלות את האיש האחראי לעניני סעד ובריאות לדרגת שר בממשלה. הרופאים חש- שו כי השר החדש יביצע את הביטוח המכולל.

הדבר השתנה בן לילה עם נצחונו של איי- זנהואר, שהרים את קולו נגד "הבריאות הסוציאליסטית". לא היה עוד מפני מה לת- שוש. משני עברי הקונגרס הוסכם כי יוצר משרד חשי לבריאות וסעד.

כדי לסלק את המכשול האחרון, עשה אייך מעשה הפגנתי. הוא הופיע בכבודו ובעצמו בכנס הרופאים, גידף בפומבי את ביטוח הבריאות, וזהו לתשואות רמות מידי הרופ- אים. היתה זו הפעם הראשונה בהיסטוריה שנשיא המדינה החזקה ביותר בעולם נכנע בגלוי ובאופן הפגנתי ליצור החוש. ביותר של המאה 20: "יחסי הציבור".

ומהטובה

